

Zaterdag 27 mei 1916 – ochtendeditie

Parijs, 26 mei. Middagcommuniqué: Aan het Engelse en Belgische front artilleriegevechten.

Geen uitbreiding van dienstplicht bij de Belgen.

In het voornaamste Belgisch dagblad, L'Indépendance belge, dat te Londen verschijnt, is in het nummer van 20 mei II. een artikel geplaatst, waarin op scherpe toon een klacht geuit wordt over het feit dat de Engelsen, nu zij zelf dienstplicht hebben, een perscampagne voeren, om de Belgische regering er toe over te halen, al de weerbare Belgen op te roepen voor het front. De Daily Express en de Daily News slaan daarbij een hoge toon aan en reeds drukten zij grote opschriften: Scandal of Allies of military age in England. Daarop antwoordt L'Indépendance belge in naam van de Belgen, dat de Belgische regering zich in een te bijzondere toestand bevindt, om tot zulk een beslissing over te gaan. Zij verblijft niet in haar land, zij zou door zulke oproeping tegen de grondwet handelen en kan niet eens haar eigen volksvertegenwoordiging raadplegen, om zulk een daad van belang te verrichten. Wat zoveel moeite en tijd gekost heeft om het van het Engelse parlement en het Engelse volk te verkrijgen, waarom zou men het moeten verkrijgen door één pennentrek van de regering?

Dit wil niet zeggen dat de Belgen weigerachtig zouden zijn om hun land te dienen. Er was geen dwangwet toe nodig, om nog een 20.000 jonge vrijwilligers uit het bezette gebied te doen komen, op gevaar van hun leven. "Wij mogen dan wel luidop bevestigen, zegt L'Indépendance, dat de natie, die de heldhaftige strijders van Luik, Halen en van de IJzer voortbracht, welke bij duizenden neergeveld werden door het Duits geschut, terwijl zij nog steeds wachtende waren op de Britse en Franse hulp en die nu zoveel van haar zonen

de dood ziet trotseren om hun burgerplicht te vervullen, geen natie van zwakkelingen en lafaards is.

“Men moet die moedige Belgen des te meer bewonderen, daar zij in deze oorlog slechts huns ondanks werden betrokken. Ze hadden bij de tegenstand tegen Duitsland niets te winnen en alles te verliezen. Zij hadden de voorrang van hun handel niet te verdedigen, zij hadden zich niet te ontdoen van een vreselijk gevaarlijke concurrent, zij waren niet in de noodzakelijkheid te verpletteren of verpletterd te worden. Zij hebben gestreden, die Belgen, alleen voor het recht en voor de eer; de heren juryleden van Bethnal Green vergaten dit.

“En in deze tijd hebben de Belgen alles verloren: hun land werd verwoest, hun landgenoten gedood, hun steden vernield, de werktuigen van hun nijverheid weggenomen, hun oude monumenten in as gelegd en de Belgen moesten vluchten en zijn in den vreemde zonder een centiem, ten laste van de openbare liefdadigheid. Ja, die helden leven nu van hulp, die men elke dag nog tracht te verminderen.” Het blad wijst er verder op, hoe moeilijk het is, zich in den vreemde werk te verschaffen en welk pijnlijk leven het is in ballingschap. Het vergelijkt daarenboven de geldelijke toestand, waarin de Engelse soldaat en de Belgische soldaat verkeren, en de hulp die door hun beider regeringen verleend wordt aan hun huisgezin tijdens hun afwezigheid en in geval zij sneuvelen. “Als de Belg naar het front gaat, heeft hij juist genoeg om te leven, en weet hij dat hij de zijnen in de ellende achterlaat.”

Wensen van Belgen.

Aan een in een aantal Zwitserse bladen opgenomen artikel van de heer Paul Otlet, secretaris van de bond van internationale verenigingen te Brussel, thans verblijf houdend te Clarens, getiteld: “Wensen van Belgen”, en gericht tot de koning (der Belgen), de

ministers en de leden van het Belgische parlement, wordt het volgende ontleend: “Van elkaar gescheiden levend in de door de vijand bezette provincies, op onafhankelijk Belgisch grondgebied, in Nederland, in Engeland, in Frankrijk, in Zwitserland, in de Kongo zelfs, lijden de Belgen meer en meer in hun gemoed door een dergelijke verstrooiing. Aan de ziel, die ze gemeenschappelijk voelen te bezitten, de gehechtheid aan mekaar, aan hun leger, aan hun instellingen, aan hun koning, ontbreken de middelen om zich te kunnen uiten. Beroofd van vrij onderling verkeer, en van hun gewone dagbladen, zijn ze ook verstoken van de verenigingen, waarin een groot deel van hun leven zich concentreerde, beroofd vooral van hun parlement, de grote tribune, waar alle stemmen der natie weerklonken, een woordenstrijd, des te vuriger, daar hij slechts het algemeen welzijn beoogde, de vergadering, waar de besluiten werden genomen, de gedachte en de wil van het vaderland uitdrukkend. Zulk een toestand, misschien overeen te brengen met de behoeften in de eerste uren van de storm, beantwoordt niet meer aan de behoeften van thans, nu er is voorzien in de urgente behoeften van de reconstructie van het leger, de hulp aan de uitgewekenen en de inlichtingen aan de gezinnen betreffende het lot van hun leden. Die toestand bovenal beantwoordt niet meer aan de toestand van verontrusting, onder de Belgen veroorzaakt door de meer of minder volledige en tegenstrijdige berichten van de dagbladen uit het buitenland, betreffende de feiten van vitaal belang, en ook door de meest verregaande opvattingen en de buitengewone plannen, in de artikelen van diezelfde bladen verdedigd. Wij hebben bijzonder op het oog, wat er gedrukt werd of in het verborgene de ronde deed, betreffende het handhaven of het verlaten der Belgische neutraliteit. Oogmerken, die België, voor zich, met de oorlog moet nastreven (oogmerken, die zich voor sommigen dienen uit te strekken tot aanwinst van Duits of Nederlands grondgebied); de grenzen van zijn verplichting en zijn

bereidwilligheid ten aanzien van de medewerking van België tot de oorlog; het lot, dat voor de Kongo zal zijn weggelegd; het openen van onderhandelingen over de vrede; meningen uitgesproken door, of ten onrechte toegeschreven aan zekere personen ten aanzien van de tegenwoordige en toekomstige rol van onze politieke en constitutionele instellingen.

Belgen, gedreven alleen door hun gevoelens en hun vaderlandse plichten, doen een beroep op zijne majesteit de koning, de ministers, de leden van het parlement en brengen hun deze wensen over:

Wat de grondbeginselen betreft is het wenselijk, dat de Belgische politieke actie, thans en in de toekomst, in overeenstemming blijft met de principes en de tradities van de natie, aan de omstandigheden aangepast, nl.:

- I. De nauwgezette naleving van de grondwet, die voor de Belgen de vrijheden vaststelt, hun door hun voorvaderen nagelaten, en waarvan het tegenwoordige geslacht de grote waarde heeft gewaardeerd; ze stelt vast het stelsel der instellingen nodig en volkomen in evenwicht gehouden, opdat deze vrijheden werkelijk van kracht zijn.
- II. De vereniging van alle partijen, in alle vraagstukken, de eer en de levensbelangen van het land betreffend, evenals haar deelnemen aan het bestuur en de verantwoordelijkheden, die daaruit voortspruiten.
- III. De bevestiging onder alle omstandigheden en het zich gedragen naar de grondbeginselen van buitenlandse politiek, die de grootheid van België hebben uitgemaakt, te weten: de onvoorwaardelijke eerbied voor internationale traktaten, de vrijheid, in de wereldpolitiek, rond te trekken en zich te vestigen en handel te drijven; het stelsel van de vrijhandel, omvattende vrij ruil- en vrij doorvoerkeer.

- IV. De afwijzing van elk programma van annexatie door geweld. De ware grootheid toch van een natie bestaat niet in haar uitgestrektheid, noch in het getal van haar bezittingen of haar aantal inwoners. Ze berust in de volmaakte samenhang van alle elementen, waaruit ze bestaat, in het bewustzijn, dat ze bezit, van haar nationale eenheid, in haar verlangen deze te doen dienen tot gemeenschappelijke doeleinden, te ontwikkelen naar haar eigen geest en in overeenstemming met de algemene wetten van het geheel der instellingen, voor haar bescherming en voor haar welvaart; om haar leven het maximum van expansie op elk gebied te schenken. De afwijzing van annexaties behoeft niet altijd uit te sluiten wijziging van grondgebied, zowel in België, als in Afrika, gegrondvest op de ruil en de handel, d.w.z. volbracht met de vrije toestemming van de daarbij belang hebbenden.
- V. De handhaving der neutraliteit, tot op de dag, waarop verkregen zal zijn, dat ze al haar beschermende kracht heeft uitgeput. (De Belgen hebben aan haar te danken 84 jaar van achtereenvolgende vrede, de tegenwoordige steun van de geallieerden en de belofte van het herstel van België in zijn onafhankelijkheid en zijn integriteit); tot nauwkeurig bekend zal zijn, en zonder gevaar wordt aangeboden, het internationaal statuut, dat haar zal moeten vervangen en tot het parlement, in congres verenigd of elke nationale vergadering, die daarmee zou gelijk staan, er over zal hebben beraadslaagd en het zal hebben aangenomen.
- VI. Het volle bewustzijn van een nieuwe zending voor België, in het uitspreken van gemeenschappelijke desiderata van alle kleine naties en het initiatief tot de stappen en onderhandelingen, die er het gevolg van zullen zijn. Door zijn houding in aansluiting met zijn verleden, is België de eerste der "kleine naties" geworden; het symboliseert in zekere zijn hun bestaan, hun

belangen, hun rechten in het oog van de gehele wereld. De kleine naties, verre van “anachronismen”, overblijfselen van het verleden, bestemd om te verdwijnen, zoals de machtigen van heden verklaard hebben, zijn integendeel deze vooruit ten aanzien van de sociale evolutie op tal van punten. Met België verkeren Zwitserland, Nederland en de Scandinavische rijken in dit geval; in al die landen leven de bevolkingen arbeidzaam, vreedzaam, vooruitstrevend en gelukkig. Enig criterium, welbeschouwd, voor de ware en volkomen beschaving. Het is echter van belang, dat de kleine naties op hun beurt, om autonoom en onafhankelijk te blijven, zich met mekaar verstaan op militair, economisch, intellectueel en politiek gebied onder de vorm en de naam, die als passend zullen worden erkend, maar op de strikte basis van het federatief beginsel. Het is ook van belang, dat de kleine volkeren, die onafhankelijkheid genieten, van hun sympathie doen blijken voor de bevrijding van verdrukte en geknechte naties. Eindelijk is nodig, dat ze op de dag van de vrede verenigd zijn om te verklaren hoe zij de internationale orde opvatten, die op de internationale anarchie van voor de oorlog zal moeten volgen en welke plaats, naar zij menen, aan de kleine zowel als aan de grote naties zal worden bereid.

De volgende praktische toepassingen worden vermeld:

- I. Dat de Belgische regering onder de Belgen de burgerzin zou onderhouden en de vaderlandlievende zin door haar mededelingen en periodieke verklaringen betreffende 's lands zaken, zoals ze dat gewend is in de gewone omstandigheden opleggen.
- II. Dat de leden van het parlement, thans buiten België, officiële vertegenwoordigers, gemachtigd door het volk en wiens mandaat is verlengd, zich periodiek verenigen op een wijze als

geschikt zal worden geacht voor hun studie, beraadslaging, controle en initiatief: en dat ook zij geregeld het Belgische volk mededelingen doen toekomen.

- III. Dat de Belgen in het buitenland, georganiseerd in de verenigingen, die ze hebben gesticht, of in die ze zouden moeten stichten, voeling houden met de leden van de regering en het parlement en dat het middel zou worden gevonden, de Belgen in het land zelf een echo van dat politieke nationale leven buiten de grenzen te doen bereiken.
- IV. Dat de regering en de parlamentsleden zich van heden af verstaan, tot het bestuderen, voorafgegaan door onderzoekingen, van de economische, juridische, politieke en militaire desiderata, voor België geschikt, ten aanzien van het toekomstige traktaat, opdat België, slecht voorbereid tot de oorlog, niet onvoldoende voorbereid is voor de vrede.

Zaterdag 27 mei 1916 – avondeditie

Geen berichten over België.